

รายวิชา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

รหัสวิชา ว22102 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 งานและพลังงาน

เรื่อง กำลังและการคำนวณกำลัง

ครูผู้สอน ครูอรรถชัย ศิริวัฒนศักดิ์นา

การแบกวัตถุหรือถือถุงใส่วัตถุแล้วเดินไปบนพื้นราบ
ถือว่าเกิดงาน เพราะ วัตถุมีการเคลื่อนที่ไปจริงหรือไม่

ไม่จริง เพราะว่าวัตถุไม่มีการเคลื่อนที่ไปตามแนวแรง
คือ มีทิศทางในแนวตั้ง แต่วัตถุเคลื่อนที่ไปตามแนวราบ
ทิศทางของแรงและทิศทางของการกระจัดตั้งฉากกัน

ตัวอย่างที่ 1

นักเรียนออกแรงดึงวัตถุในแนวระดับด้วยแรง 50 นิวตัน

ทำให้วัตถุเคลื่อนที่ได้ขนาดของการกระจัด 8 เมตร

โดยเวลาในการดึงวัตถุเป็น 10 วินาที

นักเรียนใช้กำลังเท่าใด

วิเคราะห์โจทย์ $F = 50 \text{ N}$ $s = 8 \text{ m}$ $t = 10 \text{ s}$ $P = ?$

แนวคิด จากความสัมพันธ์ $P = W/t$

$$P = 50(8)/10$$

$$P = 40 \text{ J/s หรือ W}$$

ดังนั้น นักเรียนใช้กำลังในการดึงวัตถุเท่ากับ 40 จูลต่อวินาที
หรือ 40 วัตต์

ตัวอย่างที่ 2

รถทดลองคันหนึ่งมีกำลัง 60 วัตต์ ถ้ารถทดลองคันนี้เคลื่อนที่ได้
ระยะทาง 3 เมตร ใช้เวลา 2 วินาที แรงขับเนื่องจากเครื่องยนต์
ที่ทำให้รถทดลองเคลื่อนที่เป็นเท่าใด

วิเคราะห์โจทย์ $P = 60 \text{ W}$ $s = 3 \text{ m}$ $t = 2 \text{ s}$ $F = ?$

แนวคิด จากความสัมพันธ์ $P = W/t = Fs/t$

$$F = Pt/s$$

$$F = 60(2)/3$$

$$F = 40 \text{ N}$$

ดังนั้น แรงขับเนื่องจากเครื่องยนต์ที่ทำให้รถทดลองเคลื่อนที่
เท่ากับ 40 นิวตัน

ตัวอย่างที่ 3

เครื่องยกของเครื่องหนึ่งมีกำลัง 500 วัตต์

ถ้ายกสิ่งของขึ้นหนึ่งหนัก 600 นิวตัน ได้สูง 3 เมตร

จะใช้เวลาในการยกสิ่งของขึ้นนี้เท่าใด

วิเคราะห์โจทย์ $P = 500 \text{ W}$ $s = 3 \text{ m}$ $F = 600 \text{ N}$ $t = ?$

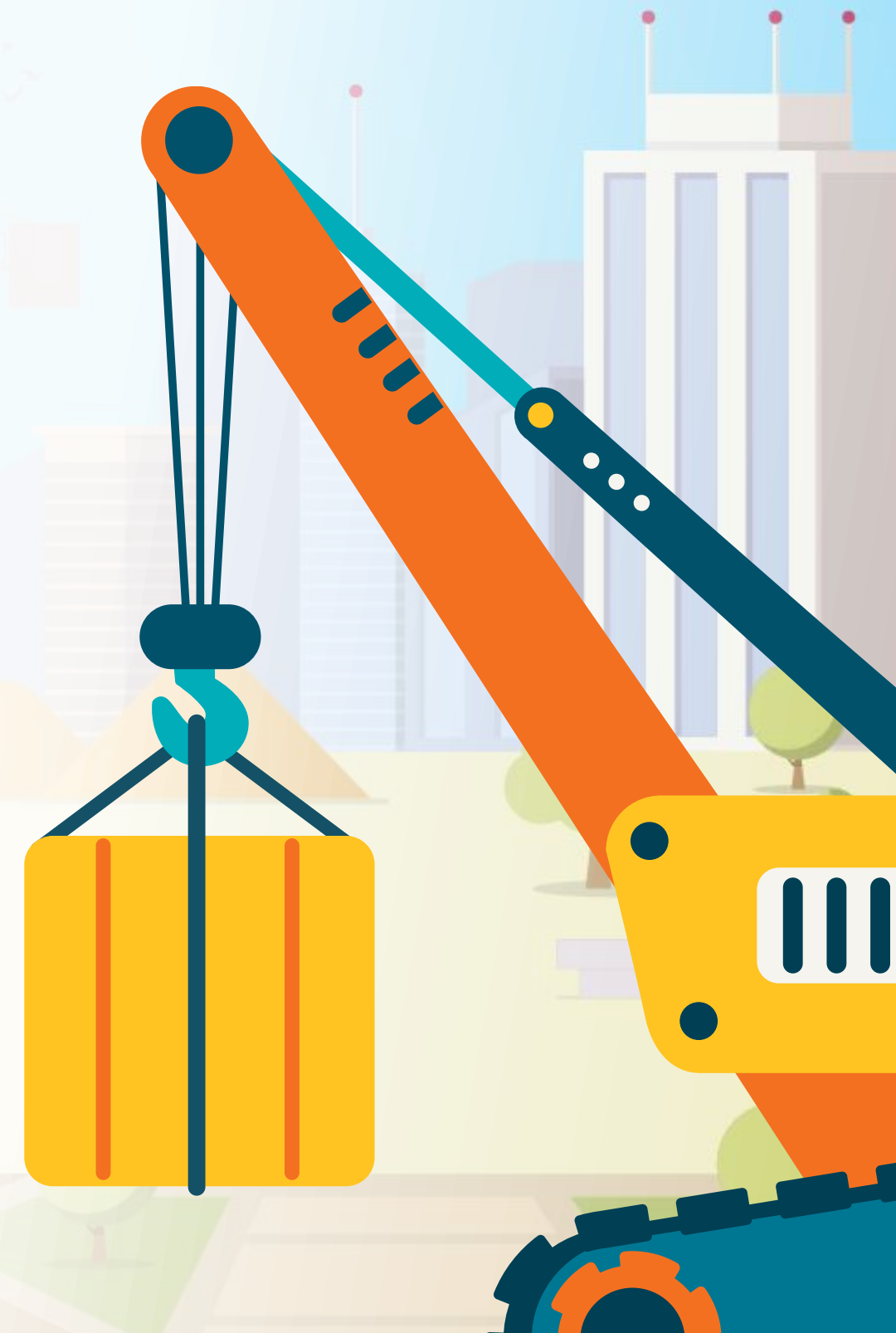
แนวคิด จากความสัมพันธ์ $P = W/t = Fs/t$

$$t = Fs / P$$

$$t = 600(3)/500$$

$$t = 3.6 \text{ s}$$

ดังนั้น เครื่องยกของเครื่องนี้ใช้เวลาในการยกสิ่งของ
เท่ากับ 3.6 วินาที

การคำนวณกำลังต้องคำนึงถึง **งาน และเวลาที่ใช้ในเคลื่อนที่ของวัตถุ**
โดยผู้ที่ออกแรงขนาดเท่ากันทำให้วัตถุเคลื่อนที่ได้ระยะทางเท่ากันจะทำงาน
ได้เท่ากัน อย่างไรก็ตามการทำงานอาจใช้เวลาที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกำลัง
ของผู้ที่ทำงาน ผู้ที่ใช้เวลาในการทำงานน้อยจะใช้กำลังมาก ส่วนผู้ที่ใช้เวลา
ในการทำงานมากจะใช้กำลังน้อย

คำตอบ

งานที่ทำได้ต่อหนึ่งหน่วยเวลา

คำตอบ

$$P=W/t$$

คำตอบ

งาน, เวลาที่ใช้ในการเคลื่อนที่

ใบกิจกรรมที่ 1

เรื่อง กำลังจากการทำงานหาได้อย่างไร

(สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th)

ใบกิจกรรมที่ 1 เรื่อง กำลังจากการทำงานหาได้อย่างไร
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง งานและพลังงาน
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง กำลังและการคำนวณกำลัง
รายวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รหัสวิชา ว22102 ภาคเรียนที่ 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

จุดประสงค์

1. วิเคราะห์งานที่ทำทั้งหมดและงานที่ทำได้ต่อหนึ่งหน่วยเวลาจากสถานการณ์ที่กำหนด

กิจกรรมนี้มีจุดประสงค์อะไร

วิเคราะห์งานที่ทำทั้งหมดและงานที่ทำได้อีกต่อหนึ่งหน่วย
เวลาจากสถานการณ์ต่าง ๆ ที่กำหนด

กิจกรรมนี้มีขั้นตอนโดยสรุปอย่างไร

ศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับกำลังโดยการอ่านใบความรู้
ศึกษาการคำนวณกำลังจากตัวอย่างโจทย์ ทำใบงานที่ 1
กำลังจากการทำงานหาได้อย่างไร และลงข้อสรุป
เกี่ยวกับกำลัง

ตอนที่ 1 : สรุปความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน จากใบความรู้

1. ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อปริมาณกำลัง และมีผลอย่างไร

งานที่ทำได้ และเวลาที่ใช้ในการทำงานเป็นปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณกำลัง
คือ เมื่อออกแรงขนาดเท่ากันทำให้วัตถุเคลื่อนที่ได้ระยะทางเท่ากันจะทำงาน
ได้เท่ากัน

ตอนที่ 1 : สรุปความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน จากใบความรู้

1. ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อปริมาณกำลัง และมีผลอย่างไร

แต่ผู้ที่ใช้เวลาในการทำงานน้อยจะเป็นผู้ที่ใช้กำลังมาก และผู้ที่ใช้เวลาในการทำงานมากจะเป็นผู้ที่ใช้กำลังน้อย กรณีที่ใช้เวลาในการทำงานเท่ากัน ผู้ที่ทำงานได้มากจะใช้กำลังมากกว่าส่วนผู้ที่ทำงานได้น้อยจะใช้กำลังน้อย

ตอนที่ 1: สรุปความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน จากใบความรู้

2. กำลังสามารถคำนวณได้ตามความสัมพันธ์ใด

สามารถคำนวณ กำลัง ได้ตามความสัมพันธ์ $P = w/t$

เมื่อ P แทน กำลัง มีหน่วยเป็นจูลต่อวินาที (J/s) หรือ วัตต์ (W)

W แทน งาน มีหน่วยเป็นนิวตัน เมตร (N m) หรือ จูล (J)

t แทน เวลาที่ใช้ในการทำงาน มีหน่วยเป็นวินาที (s)

ตอนที่ 1: สรุปความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน จากใบความรู้

3. สามารถหาหน่วยของกำลังได้อย่างไร

จากความสัมพันธ์ $P = \frac{w}{t}$ สามารถหาหน่วยของกำลังได้จาก

$$P = \frac{w(\text{N m})}{t(\text{s})} = \frac{w(\text{J})}{t(\text{s})}$$

นั่นคือ กำลังมีหน่วย ในระบบ SI เป็น จูลต่อวินาที (J/s) หรือ วัตต์ (W)

ตอนที่ 2 : คำนวนกำลังจากการศึกษา สถานการณ์ที่กำหนดให้

จากนั้น พี่ชายของเจมส์จะยกถังส้มจากพื้นชั้นในแนวดิ่งเพื่อวางไว้บนท้ายรถซึ่งสูงจากพื้นเป็นระยะ 1 เมตร”

(กำหนดให้ความเร่งเนื่องจากแรงโน้มถ่วงของโลก เท่ากับ $10 \text{ เมตรต่อวินาที}^2$)

สรุปบทเรียน

1. เพื่อนทั้งสองคนรู้สึกเหนื่อยเท่ากันหรือไม่ อย่างไร
ไม่เท่ากัน คนที่ฝึกเร็วอาจรู้สึกเหนื่อยมากกว่า
เพราะ ใช้กำลังมากกว่าในช่วงเวลานั้น

สรุปบทเรียน

2. เพื่อนแต่ละคนใช้เวลาเท่าใดในการทำให้กล่อง
เคลื่อนที่ไป 1 – 2 เมตร

คนที่ผลักช้าใช้เวลา มากกว่าคนที่ผลักเร็ว

สรุปบทเรียน

3. งานที่ทำทั้งหมดทั้ง 2 กรณีในการผลักกล่องให้เคลื่อนที่ และงานที่ทำได้ต่อหนึ่งหน่วยเวลาแตกต่างกันหรือไม่ อย่างไร

งานเท่ากันในทั้ง 2 กรณี พิจารณาจาก $w = Fs$ แต่กำลังของ 2 กรณีต่างกัน คนที่ผลักกล่องเร็วจะใช้เวลาน้อยกว่าดังนั้นจะมีกำลังมากกว่าพิจารณาจาก $(P = W/t)$

สรุปบทเรียน

งานที่ทำในหนึ่งหน่วยเวลา เรียกว่า กำลัง โดยมีความสัมพันธ์ดังสมการ
 $P = w/t$ กำลังมีหน่วยในระบบ SI เป็น จูลต่อวินาที (J/s) หรือ วัตต์ (W)
และนอกจากกำลังจะเกี่ยวข้องกับการทำงาน ยังเกี่ยวข้อง กับพลังงานอื่น ๆ
เช่น เกี่ยวข้องกับพลังงานไฟฟ้าหรือพลังงานความร้อน

